АНАЛИТИЧНО ЗВЕНО КЪМ НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: Съдържанието на понятието „проведено разпоредително заседание“ по смисъла на § 49 и § 50 от ПЗР на ЗИД ЗСВ (обн.ДВ, бр.32/2022 г.), поради разнопосочното му тълкуване от съдиите в СГС.

Постъпило е искане от заместник-председателя на Софийски градски съд, съдия Руси Алексиев за формиране на становище от ОСНК на ВКС относно съдържанието на понятието „проведено разпоредително заседание“ по смисъла на разпоредбите на § 49 и § 50 от ПРЗ на ЗИД ЗСВ (обн. ДВ бр. 32/2022г.), поради разнопосочното му тълкуване от съдиите в Софийски градски съд.

С цитирания Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, влязъл в сила на от 28.07.2022 г., Специализираният наказателен съд, Апелативният специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура бяха закрити. Преходните и заключителни разпоредби към същия закон съдържат правила за подсъдността на неприключилите пред специализираните съдилища наказателни дела след тяхното закриване.

Съгласно § 49 от ПРЗ ЗИД ЗВС, „първоинстанционните наказателни дела пред Специализирания наказателен съд, по които до влизането в сила на този закон не е проведено разпоредително заседание, се изпращат по подсъдност на съответните съдилища в 7-дневен срок от влизането в сила на закона.

Съгласно § 50 от същия закон, „с влизането в сила на този закон първоинстанционните наказателни дела пред Специализирания наказателен съд, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието“.

Проблемът, с който ОСНК на ВКС е сезирано да се произнесе, се дължи на липсата на изрична законодателна уредба на хипотезата, при която след внасяне на делото с обвинителен акт в СпНС и определен по

реда на случайното разпределение съдия докладчик, е било проведено разпоредително заседание, в рамките на което съдебното производство е било прекратено и делото е върнато на прокурора за отстраняване на констатирани съществени нарушения на процесуалните правила, на основание чл. 249, ал. 1, вр. чл. 248, ал. 1 , т. 3 от НПК. В тази хипотеза възниква разнопосочно тълкуване на нормите на ЗИД ЗСВ досежно администриране на делото след внасянето му отново от прокурора в съда – дължи ли се наново определяне на съдия докладчик по правилата на случайното разпределение на делата или същото следва да се възложи на първоначално определения такъв по същите правила.

За изясняване на така поставеният въпрос, аналитичното звено при НК на ВКС предлага следните съображения:

Вложената в обсъждания ЗИД ЗСВ воля на законодателя е да се прекрати работата на специализираните съдилища, като са уредени въпросите с подсъдността на неприключилите пред тях дела. Видно е от цитираните разпоредби, че когато по делото са проведени процесуални действия, довели до определяне на случаен принцип на съдия докладчик, който се е запознал с делото, логиката на законодателя е да бъде продължено разглеждането му от съдебен състав с участието на този съдия докладчик. И обратно, ако по делото не са извършвани подготвителни действия за разглеждането му в съдебно заседание (или съдебни заседания), делото следва да се изпрати по подсъдност на съответния съд, в който да се определи съдия докладчик.

В поставената от ръководството на СГС хипотеза за разглеждане се касае до наказателно производство, което вече е било внесено в специализирания съд и по него са осъществени подготвителните действия по реда на Глава деветнадесета от НПК. Обстоятелството, че на основание чл. 249, ал. 1, вр. чл. 248, ал. 1 , т. 3 от НПК е прекратено съдебното производство и делото е върнато на прокурора за отстраняване на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, както и това, че при последващо внасяне на делото с обвинителен акт на същото се дава нов номер, не променя извода, че се касае до едно и също наказателно производство.

Наред с това, съображението, че в проведеното разпоредително заседание не са били решени всички въпроси от листата по чл. 248 от НПК,

не може да доведе до извод за липса на такова заседание, защото в него е решен основният въпрос – налице ли са основания за насрочване на делото в съдебно заседание. Отрицателният отговор на този въпрос, аргументиран с констатация за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, е довел до връщане на делото в предходната процесуална фаза.

Законодателят не е предвидил изрично решаването на въпроса с подсъдността на делото в тази хипотеза. Поради това, като се има предвид развитата логика в Закона и това, че се касае до същото наказателно производство, следва да се приложи действащият регламент на Правилника за администрацията в съдилищата. Съобразно чл. 80, ал. 9 от същия, „след прекратяване на съдебното производство в хипотезите на чл. 42, ал. 2 НПК и чл. 135 АПК (определяне на подсъдност) и на чл. 249 НПК (връщане на делото на прокурора от съдията-докладчик), чл. 288, т. 1 НПК (прекратяване на съдебното производство и изпращане на делото на съответния прокурор), повторно внесеното в съда дело се образува под нов номер и се възлага за разглеждане на първоначално избрания на случаен принцип съдия докладчик.

Липсата на изрична уредба на обсъжданата хипотеза насочва към необходимостта от прилагане на посочения нормативен акт, макар и по-нисък по ранг, който изрично я регламентира. По наказателното производство е проведено вече разпоредително заседание от компетентния към първоначалния момент съд. За това след поредно внасяне на делото с обвинителен акт по същото производство, не може да се игнорира вече проведено разпоредително заседание.

Прилагането на правилата, установени в цитираната норма от ПАС, не би следвало да се счита за влизащо в противоречие с установения в чл. 9, ал. 1 от ЗСВ принцип, че: „разпределението на делата и преписките в органите на съдебната власт се извършва на принципа на случайния подбор чрез равномерно електронно разпределение съобразно поредността на постъпването им при спазване изискванията на чл. 360б.“ Противното би означавало, че самата норма на чл. 80, ал. 9 от ПАС противоречи на посочената законова норма. В допълнение следва да се има предвид, че принципът на случайния подбор е бил спазен при първото образуване на делото пред съда.

Поради тези съображения ОСНК счита, **че в хипотезата, когато делото е било внесено с обвинителен акт в СпНС и е било проведено разпоредително заседание, в рамките на което е прекратено съдебното производство и делото е върнато на прокурора за отстраняване на констатирани съществени нарушения на процесуалните правила на основание чл. 249, ал. 1, вр. чл. 248, ал. 1 , т. 3 от НПК, при поредното внасяне на обвинителен акт в съответния компетентен съд, повторно внесеното в съда дело се образува под нов номер и се възлага за разглеждане на първоначално определения съдия докладчик.**